

Informacja prasowa, 11 marca 2025

Ponad 120 naukowców apeluje o uznanie rzeki Odry za osobę prawną

Ponad 120 polskich naukowców i naukowczyń podpisało się już pod listem poparcia dla nadania Odrze osobowości prawnej. List mówi m.in. o prawie rzeki do swobodnego przepływu i zachowania naturalnej formy oraz do ochrony przed zanieczyszczeniami, które mogą zagrażać jej ekosystemowi.

Naukowcy wzywają środowisko polityczne - wszystkie instytucje i osoby zaangażowane w proces legislacyjny - do przyjęcia ustawy, której projekt jest już w sejmie. Został złożony 20 stycznia przez Komitet Czysta Odra jako obywatelska inicjatywa ustawodawcza. Aby mógł wejść pod obrady sejmu wolontariusze muszą zebrać 100 tysięcy podpisów poparcia dla tego projektu do końca kwietnia. Upoważnienie do zbierania podpisów odebrało już ponad 900 osób w całej Polsce. Procedura jest prosta i dostępna [online](#). List naukowców ma pomóc w zbiorce podpisów.

Wśród sygnatariuszy są specjaliści z różnych dziedzin, uczelni i miast. Np. **prof. Jerzy Hausner**, **prof. Ewa Bińczyk**, **prof. Maria Mendel** czy **prof. Piotr Skubala**. Sporo jest ekspertów i ekspertek z obszaru nauk biologicznych, hydrologii czy środowiska, ale podpisują się też osoby związane z naukami humanistycznymi czy sztuką.

Jeśli to dla kogoś brzmi dziwnie, to pamiętajmy, że osobowość prawną mają na przykład korporacje powiedział prof. Tomasz Szkudlarek. Natomiast zdaniem prof. Marii Mendel Odra, stając się osobą prawną, może nas, ludzi, uczynić lepszymi członkami wspólnoty, którą wraz z nią tworzymy. Dr Piotr Kowzan zauważa, że Odra ma znacznie bardziej realne istnienie niż byty prawne, takie jak spółki czy fundacje. Dotąd była zaledwie przedmiotem regulacji. Dzięki osobowości prawnej Odra mogłaby posiadać własne fundusze na ochronę, pozywać podmioty za zanieczyszczenie i być reprezentowana w procesach decyzyjnych dotyczących jej przyszłości.

Podpisy poparcia dla ustawy zbierane są m.in. na wyższych uczelniach w całym kraju, konferencjach, koncertach i innych wydarzeniach kulturalnych. Lista wydarzeń [tutaj](#).

Komitet zaprasza kolejne osoby ze świata nauki do złożenia swojego podpisu [pod tym linkiem](#).

List otwarty (gotowy do przedrukowania) w sprawie obywatelskiej inicjatywy nadania Odrze osobowości prawnej wraz z podpisami umieszczony jest poniżej.

Kontakt dla mediów

- **Tatiana Staroń** - członkini komitetu i prezeska Fundacji Osoba Odra, tatianastaron@gmail.com, 605 849 025
- **dr Stanisław Kordasiewicz** - prawnik (Uniwersytet Warszawski), zastępca pełnomocniczki komitetu, członek rady Fundacji Osoba Odra, kordasiewicz@al.uw.edu.pl
- dr hab. inż. **Bogdan Wziętek**, ichtiolog i badacz środowiska wodnego, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, 500 237 655

Dodatkowe materiały prasowe [dostępne tu](#).

Informację w języku migowym [znajdziesz tu](#).

List otwarty w sprawie obywatelskiej inicjatywy nadania Odrze osobowości prawnej

Jako przedstawiciele środowisk akademickich i naukowych, wyrażamy nasze pełne poparcie dla obywatelskiej inicjatywy nadania Odrze osobowości prawnej. Uważamy, że Odra, jako kluczowy element naszego ekosystemu, zasługuje na szczególną ochronę i poszanowanie jej praw.

Zgadzamy się, że Odra ma prawo do:

- istnienia,
- swobodnego przepływu i zachowania naturalnej formy,
- naturalnej ewolucji jako ekosystemu oraz pełnienia funkcji niezbędnych w ramach tego ekosystemu,
- zachowania rodzimej różnorodności biologicznej,
- regeneracji swoich zasobów,
- zasilania oraz bycia zasilaną przez warstwy wodonośne i dopływy
- **ochrony przed nieuprawnioną ingerencją, w szczególności przed zanieczyszczeniami i innymi szkodami, które mogą zagrażać jej ekosystemowi.**

Szczególnie w obliczu postępującej katastrofy klimatycznej oraz intensywnej, niszczącej działalności człowieka, rzeka Odra potrzebuje uznania osobowości prawnej. To krok w stronę zapewnienia jej ochrony, a także uznania jej jako podmiotu, który ma prawo do odszkodowania za wyrządzone szkody.

Nadanie osobowości prawnej rzece Odrze nie będzie ograniczać szeroko pojętej rekreacji (kajakarstwo, żeglarstwo, wędkarstwo), a korzystanie z jej naturalnych zasobów powinno odbywać się w sposób racjonalny, nienaruszający ich równowagi.

Zasoby Odry stanowią jej własność, a ich ochrona powinna być zgodna z przepisami kodeksu cywilnego. W szczególności obejmują one wodę rzeki Odry - jej jakość, osady dno, warstwy wodonośne, faunę i florę oraz inne elementy jej ekosystemu. Uznanie tych zasobów za własność rzeki jest niezbędne w kontekście ich długoterminowego zarządzania oraz ochrony.

W związku z powyższym, apelujemy do wszystkich instytucji oraz osób zaangażowanych w proces legislacyjny o przyjęcie ustawy o uznaniu osobowości prawnej rzeki Odry. Wspieramy tę inicjatywę, mając na uwadze dobro przyszłych pokoleń oraz zachowanie naturalnego dziedzictwa przyrodniczego naszego kraju.

Przyjęcie proponowanych w ustawie rozwiązań pozwoli na wprowadzenie nowego modelu ochrony Odry, który jest pilnie potrzebny.

Lista sygnatariuszy:

prof. dr hab. **Maria Mendel**, Uniwersytet Gdański

prof. dr hab. **Grzegorz Hańderek**, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach

prof. dr hab. **Tomasz Szkudlarek**, Uniwersytet Gdański

prof. dr hab. **Czesława Frejlich**, Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki w Krakowie

prof. dr hab. **Gabriela Matuszek-Stec**, Wydział Polonistyki, Uniwersytet Jagielloński

prof. dr hab. **Łukasz Konieczko**, Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki w Krakowie

prof. dr hab. inż. **Dorota Fopp-Bayat**, Katedra Ichtiologii i Akwakultury, Wydział Bioinżynierii Zwierząt, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

prof. dr hab. inż. **Barbara Niwińska**, Instytut Zootechniki – PIB

prof. dr hab. **Jerzy Hausner**, Profesor Honorowy Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, założyciel Katedry Gospodarki i Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (obecnie Kolegium Gospodarki i Administracji Publicznej)

prof. dr hab. **Piotr Skubała**, Wydział Nauk Przyrodniczych, Uniwersytet Śląski w Katowicach

prof. dr hab. **Ewa Bińczyk**, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

prof. dr hab. **Beata Gabryś**, Instytut Nauk Biologicznych, Uniwersytet Zielonogórski

prof. dr hab. **Ewa Kucharska-Stasiak**, Uniwersytet Łódzki

prof. dr hab. **Ewa Domańska**, Wydział Historii UAM / członek korespondent PAN

prof. dr hab. **Barbara Tokarska-Guzik**, Uniwersytet Śląski w Katowicach

prof. dr hab. **Jolanta Tambor**, Uniwersytet Śląski

prof. em. dr hab. **Krzysztof Solarz**, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

prof. dr hab. **Grażyna Gajewska**, Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr hab. **Jerzy Bieluk**, prof. UwB, Wydział Prawa, Uniwersytet w Białymstoku

dr hab. inż. **Bogdan Wziętek**, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

dr hab. inż. **Adam Tański**, prof. nadzw., Katedra Hydrobiologii, Ichtiologii i Biotechnologii Rozrodu, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

dr hab. **Katarzyna Jasikowska**, prof. UJ, Instytut Socjologii, Uniwersytet Jagielloński

dr hab. **Paulina Puślednik**, Akademia Sztuk Teatralnych w Krakowie

dr hab. **Maksymilian Chutorański**, prof. US, Uniwersytet Szczeciński

dr hab. **Justyna Deszcz-Tryhubczak**, prof. UW, Instytut Filologii Angielskiej, Uniwersytet Wrocławski

dr hab. **Małgorzata Gurowska**, prof. ASP, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

dr hab. **Patryk P. Borowiak**, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu/Collegium Balticum Akademia Nauk Stosowanych

dr hab. **Maja Grabkowska**, Uniwersytet Gdański

dr hab. **Marcin Bukowski**, prof. UJ, Uniwersytet Jagielloński

dr hab. **Małgorzata Michel**, prof. UJ, Uniwersytet Jagielloński

dr hab. **Joanna Rękas**, prof. UAM, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu,

dr hab. **Dominik Marchowski**, prof. MiIZ, Muzeum i Instytut Zoologii Polska Akademia Nauk

dr hab. **Małgorzata Ciczowska-Giedziun**, prof. UWM, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

dr hab. **Ewa Klekot**, Uniwersytet SWPS

dr hab. **Agnieszka Hensoldt**, Uniwersytet Opolski

dr hab. **Michał Jakubowicz**, Uniwersytet SWPS

dr hab. **Dariusz Wysocki**, Uniwersytet Szczeciński

dr hab. **Agnieszka Szlauer-Lukaszewska**, Instytut Nauk o Morzu i Środowisku, Uniwersytet Szczeciński

dr hab. **Krzysztof Pabis**, prof. UŁ, Uniwersytet Łódzki

dr hab. **Mateusz Płóciennik**, Katedra Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii, Uniwersytet Łódzki

dr hab. **Tomasz Janiszewski**, Katedra Badania Różnorodności Biologicznej, Dydaktyki i Bioedukacji, Uniwersytet Łódzki

dr hab. **Michał Parzuchowski**, Uniwersytet SWPS

dr hab. **Jakub Kronenberg**, Katedra Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych, Uniwersytet Łódzki,

dr hab. **Elżbieta Antczak**, prof. UŁ, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Katedra Ekonometrii Przestrzennej, Uniwersytet Łódzki

dr hab. **Justyna Tymieniecka-Suchanek**, prof. UŚ, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Śląski w Katowicach

dr hab. **Roman Żurek**, Zakład Badań Ekologicznych, Kraków

dr hab. **Anna Orczewska**, prof. UŚ, Instytut Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska Wydział Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

dr hab. **Mariusz Sokolowicz**, prof. UŁ, Uniwersytet Łódzki

dr hab. **Aldona K. Uziębło**, Uniwersytet Śląski

dr hab. **Piotr Schollenberger**, Uniwersytet Warszawski

dr hab. **Ewa Rodziewicz**, prof. em. Uniwersytet Gdański

dr hab. inż. **Zbigniew M. Karaczun**, prof. SGGW, Katedra Ochrony Środowiska i Dendrologii SGGW w Warszawie

dr hab. **Rafał Mól**, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr hab. **Marcin Urbaniak**, prof. UKEN, Instytut Socjologii, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

dr hab. **Aneta Kaźmierska-Patrzyczna**, prof. UŁ, Uniwersytet Łódzki

dr hab. **Anna Karolina Kozłowska**, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

dr hab. **Joanna Fac-Beneda**, Katedra Hydrologii, Uniwersytet Gdański

dr hab. **Urszula Oleksiewicz**, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

dr hab. **Paulina Kramarz**, Wydział Biologii, Uniwersytet Jagielloński

dr hab. **Paweł Oglęcki**, Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska, SGGW w Warszawie

dr hab. **Waldemar Dymarczyk**, Uniwersytet Łódzki

dr hab. **Monika Grzelka**, prof. UAM, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr hab. **Marcin Kuźmicki**, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

dr hab. **Anna Drozd**, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Łódzki

dr **Stanisław Kordasiewicz**, Wydział Artes Liberales, Uniwersytet Warszawski

dr **Wojciech Ufel**, Uniwersytet Wrocławski

dr **Jakub Sowiński**, Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki w Krakowie

dr **Anna Taszycka**, UAFM w Krakowie

dr **Katarzyna Kotowska**, Uniwersytet Gdański

dr **Carlos Bautista**, Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk

dr **Andrzej Staroń** prof. CB, Collegium Balticum Akademia Nauk Stosowanych w Szczecinie

dr **Piotr Kowzan**, Uniwersytet Gdański

dr **Małgorzata Hermanowicz**, Rektor Collegium Balticum - Akademia Nauk Stosowanych w Szczecinie

dr **Dobrosława Grzybkowska-Lewicka**, Fundacja Osoba Odra

dr **Alicja R. Sadowsnik**, Western Norway University of Applied Sciences

dr **Agnieszka Wołodźko**, Fundacja Kultury ponad Kulturą

dr **Vladimir Bocev**, Muzeum Macedonii Północnej w Skopju, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr **Agnieszka Jacobson-Cielecka**, Uniwersytet SWPS

dr **Katarzyna Olszewska**, Akademia Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu

dr **Joanna Drzewińska-Chańko**, Katedra Badania Różnorodności Biologicznej, Dydaktyki i Bioedukacji, Uniwersytet Łódzki

dr **Piotr Walewicz**, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy

dr **Małgorzata Snarska Nieznańska**, Fundacja Code For Green

dr **Agata Szydłowska**, Wydział Wzornictwa, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

dr **Urszula Lisowska**, Uniwersytet Wrocławski

dr **Agnieszka Rzeńca**, Uniwersytet Łódzki

dr **Ewa Międzobrodzka**, Utrecht University, Dept. of Education

dr **Mirosław Stepaniuk**, Stowarzyszenie Dziedzictwo Podlasia

dr **Bożena Chrostowska**, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

dr inż. **Jakub Skorupski**, Uniwersytet Szczeciński, Polskie Towarzystwo Genetyki Konserwatorskiej LUTREOLA

dr **Agnieszka Skorupa**, Uniwersytet Śląski w Katowicach

dr **Natalia Ratajczyk**, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Łódzki

dr **Lech Buchholz**, Polskie Towarzystwo Entomologiczne

dr **Maciej Jażdżewski**, International Hub, Uniwersytet Łódzki

dr **Monika Stobiecka**, Wydział Artes Liberales, Uniwersytet Warszawski, Akademia Młodych Uczonych PAN

dr **Agata Kowalewska**, Uniwersytet Jagielloński

dr **Jakub Zasina**, Uniwersytet Łódzki

dr **Magdalena Ochwat**, Uniwersytet Śląski

dr **Magdalena Budziszewska**, Uniwersytet Warszawski

dr **Ewa Póltorak**, Uniwersytet Śląski

dr **Marcin Markowski**, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Łódzki

dr **Dawid Weisbrodt**, Centrum Zrównoważonego Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego

dr **Maria Waclawek**, Uniwersytet Śląski

dr **Ryszard Kulik**, Fundacja Klub Myśli Ekologicznej

dr **Marcin Pigulak**, Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr **Anna Cichecka**, Wydział Nauk Społecznych Uniwersytet Wrocławski

dr **Kostiantyn Mazur**, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu